

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia 2016 r.

**w sprawie stażu adaptacyjnego oraz testu umiejętności w toku postępowania o uznanie
kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela**

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 65) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki, sposób i tryb odbywania stażu adaptacyjnego, sposób i tryb wykonywania nadzoru nad jego odbywaniem oraz oceny nabytych w jego trakcie umiejętności, sposób ustalania kosztów odbywania stażu adaptacyjnego oraz tryb pobierania i zwrotu opłaty za jego odbywanie;
- 2) warunki, sposób i tryb przeprowadzania testu umiejętności oraz oceny posiadanych przez wnioskodawcę umiejętności, sposób ustalania kosztów przeprowadzania testu umiejętności oraz tryb pobierania i zwrotu opłaty za jego przeprowadzenie,
 - w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela.

2. Przepisy rozporządzenia stosuje się do postępowań w sprawach o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. poz. 1903).

- 1) organ prowadzący postępowanie - ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;
- 2) jednostka przeprowadzająca test umiejętności – publiczna placówka doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, wskazana w postanowieniu, o którym mowa w §3;
- 3) umowa – umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną zawartą na okres odbywania stażu adaptacyjnego z wnioskodawcą, o których mowa w art. 5 pkt 13 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

§ 3. Konieczność odbycia stażu adaptacyjnego albo przeprowadzenia testu umiejętności stwierdza organ prowadzący postępowanie lub podmiot upoważniony w trybie określonym w art. 4a ust. 3 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 543, 749, 1020, 1250 i 1579) w formie postanowienia wydanego w toku postępowania.

§ 4.1. W postanowieniu, o którym mowa w § 3, organ prowadzący postępowanie ustala program stażu adaptacyjnego oraz określa długość stażu adaptacyjnego.

2. Program stażu adaptacyjnego jest ustalany dla nauczania danego przedmiotu lub danych przedmiotów albo dla prowadzenia danego rodzaju zajęć w zakresie, w jakim o uznanie kwalifikacji występuje wnioskodawca, po przeprowadzeniu analizy kwalifikacji wnioskodawcy, zakresu wykonywanego zawodu w państwie wnioskodawcy, z uwzględnieniem zakresu wiedzy, jaki jest niezbędny dla spełnienia wymagań kwalifikacyjnych określonych dla nauczyciela danego przedmiotu nauczania lub rodzaju prowadzonych zajęć.

3. Przy ustalaniu programu stażu adaptacyjnego bierze się pod uwagę:

- 1) dotychczasowe doświadczenie zawodowe wnioskodawcy i wymagania stawiane nauczycielom w zakresie, w jakim prowadzone jest postępowanie;
- 2) różnice w metodyce prowadzenia zajęć;
- 3) potrzeby poznania organizacji, zadań i zasad funkcjonowania jednostki, w której będzie odbywany staż adaptacyjny, w zakresie, w jakim prowadzone jest postępowanie;
- 4) potrzeby uczestniczenia przez wnioskodawcę w działalności statutowej i w pracach organizacyjnych jednostki, w której będzie odbywany staż adaptacyjny.

3. Program stażu adaptacyjnego uwzględnia w szczególności:

- 1) uczestnictwo w charakterze obserwatora w odpowiednich zajęciach prowadzonych w jednostce, w której staż adaptacyjny jest odbywany, przez opiekuna stażu adaptacyjnego lub innych nauczycieli, w wymiarze co najmniej 3 godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych w miesiącu;
- 2) prowadzenie zajęć w obecności opiekuna stażu adaptacyjnego lub dyrektora jednostki, w której staż adaptacyjny jest odbywany, w wymiarze co najmniej 3 godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych w miesiącu, i omawianie tych zajęć z osobą, w której obecności się odbywały;
- 3) opracowywanie planu zajęć i samodzielne prowadzenie zajęć;
- 4) uczestnictwo w innej działalności statutowej i w pracach organizacyjnych jednostki, w której staż adaptacyjny jest odbywany.

§ 5. Wnioskodawca po otrzymaniu postanowienia, o którym mowa w § 3, występuje do organu prowadzącego postępowanie z wnioskiem o odbycie stażu adaptacyjnego albo przeprowadzenie testu umiejętności.

§ 6. Organ prowadzący postępowanie przekazuje jednostce, w której ma być odbywany staż adaptacyjny, albo jednostce przeprowadzającej test umiejętności, postanowienie, o którym mowa w § 3, wraz z kopią dokumentacji zawierającej informację o posiadanych kwalifikacjach, w tym o wykształceniu i doświadczeniu zawodowym wnioskodawcy. Przekazanie może być dokonane również drogą elektroniczną lub za pomocą informatycznych nośników danych, z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych.

§ 7. Organ prowadzący postępowanie upowszechnia w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w szczególności informacje o wymogach kwalifikacyjnych dla nauczycieli poszczególnych przedmiotów nauczania lub rodzajów prowadzonych zajęć, informacje o kształceniu w tym zakresie, wykaz literatury pomocnej przy uzupełnianiu wiedzy niezbędnej do spełnienia wymogów kwalifikacyjnych, a także wykaz jednostek, w których mogą być odbywane staże adaptacyjne, oraz omówienie wniosków z odbytych staży adaptacyjnych - z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych.

Rozdział 2

Staż adaptacyjny

§ 8. 1. Staż adaptacyjny może być odbywany w przedszkolu, szkole lub placówce, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35, 64, 195, 668 i 1010) zwanych dalej „jednostką”.

2. Organ prowadzący postępowanie, w postanowieniu, o którym mowa w § 3, po zasięgnięciu opinii kuratora oświaty i organu prowadzącego jednostkę, wskazuje odpowiednią jednostkę, w której odbywany będzie staż adaptacyjny.

3. Wnioskodawca może wskazać jednostkę, która gotowa jest zawrzeć z wnioskodawcą umowę, o której mowa w art. 5 pkt 13 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w celu odbycia przez niego stażu adaptacyjnego.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, do wniosku o odbycie stażu adaptacyjnego wnioskodawca dołącza dokument zawierający zobowiązanie jednostki do nawiązania z wnioskodawcą umowy.

5. W zobowiązaniu, o którym mowa w ust. 4, jednostka określa:

- 1) rodzaj stosunku prawnego;
- 2) termin, w jakim nawiąże stosunek prawny;
- 3) okres, na jaki nawiąże stosunek prawny;
- 4) zakres obowiązków, jakie powierzy wnioskodawcy;
- 5) przewidywane koszty odbywania przez wnioskodawcę stażu adaptacyjnego.

6. Okres, o którym mowa w ust. 5 pkt 3, nie może być krótszy niż długość stażu adaptacyjnego określona w postanowieniu, o którym mowa w § 3.

§ 9. 1. W celu odbycia stażu adaptacyjnego wnioskodawca jest zatrudniany na podstawie umowy o pracę albo odbywa staż - bez wynagrodzenia lub za wynagrodzeniem - na podstawie umowy cywilnoprawnej, na warunkach określonych pomiędzy wnioskodawcą a jednostką.

2. Nawiązanie umowy za wynagrodzeniem następuje za zgodą organu prowadzącego jednostkę.

§ 10. 1. Staż adaptacyjny jest odbywany w języku polskim, zgodnie z programem stażu adaptacyjnego, o którym mowa w § 4 ust. 1, pod nadzorem opiekuna stażu adaptacyjnego, którym może być nauczyciel posiadający kwalifikacje do nauczania danego przedmiotu lub

prowadzenia danego rodzaju zajęć w zakresie, w jakim o uznanie kwalifikacji występuje wnioskodawca, oraz posiadający stopień awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego.

2. W przypadku gdy w jednostce nie jest zatrudniony nauczyciel dyplomowany posiadający kwalifikacje do nauczania danego przedmiotu lub prowadzenia danego rodzaju zajęć w zakresie, w jakim o uznanie kwalifikacji występuje wnioskodawca, opiekunem stażu może zostać nauczyciel mianowany posiadający kwalifikacje w zakresie, w jakim o uznanie kwalifikacji występuje wnioskodawca.

3. Opiekuna stażu adaptacyjnego wyznacza na okres całego stażu adaptacyjnego dyrektor jednostki.

4. Zmiana opiekuna stażu adaptacyjnego może nastąpić z powodu:

- 1) braku możliwości dalszego wykonywania nadzoru;
- 2) umotywowanego wniosku wnioskodawcy złożonego nie później niż na 3 miesiące przed zakończeniem stażu adaptacyjnego;
- 3) umotywowanej prośby opiekuna stażu adaptacyjnego złożonej nie później niż na 3 miesiące przed zakończeniem stażu adaptacyjnego.

§ 11. Staż adaptacyjny rozpoczyna się w terminie określonym w postanowieniu, o którym mowa w § 3, lub w terminie uzgodnionym przez wnioskodawcę z jednostką.

§ 12. 1. Prawidłowy przebieg stażu adaptacyjnego zapewnia dyrektor jednostki.

2. Opiekun stażu adaptacyjnego raz w miesiącu informuje dyrektora jednostki o realizacji przez wnioskodawcę zadań wynikających z programu stażu adaptacyjnego.

3. W każdym czasie organ prowadzący postępowanie może kontrolować prawidłowość przebiegu stażu adaptacyjnego.

§ 13. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności w przypadku przerwy w odbywaniu stażu adaptacyjnego spowodowanej chorobą lub inną usprawiedliwioną nieobecnością w jednostce, na umotywowany wniosek złożony przez wnioskodawcę przed dokonaniem oceny, o której mowa w § 14, organ prowadzący postępowanie może przedłużyć staż adaptacyjny na czas określony, nieprzekraczający, łącznie z odbytym już stażem, 3 lat.

§ 14. 1. Oceny stażu adaptacyjnego dokonuje dyrektor jednostki w terminie 14 dni od dnia zakończenia stażu.

2. Przy ocenie stażu adaptacyjnego uwzględnia się w szczególności stan przygotowania wnioskodawcy do wykonywania zawodu oraz poprawność merytoryczną i metodyczną prowadzonych zajęć, a także:

- 1) uczestnictwo w innej działalności statutowej i w pracach organizacyjnych jednostki;
 - 2) przestrzeganie porządku pracy ustalonego w jednostce.
3. Przy ocenie stażu adaptacyjnego dyrektor jednostki może zasięgnąć opinii społecznego organu działającego w jednostce, w szczególności rady szkoły lub placówki, rady rodziców, samorządu uczniowskiego.
4. Ocena stażu adaptacyjnego zawiera wnioski dyrektora jednostki dotyczące przygotowania wnioskodawcy do samodzielnego wykonywania zawodu albo jego braku, wraz z uzasadnieniem. Do oceny stażu adaptacyjnego dołącza się raport sporządzony przez opiekuna stażu adaptacyjnego.
5. Ocena stażu adaptacyjnego jest potwierdzana podpisami dyrektora jednostki i opiekuna stażu adaptacyjnego.

§ 15. Ocenę stażu adaptacyjnego dyrektor jednostki przekazuje wnioskodawcy oraz organowi prowadzącemu postępowanie w terminie 3 dni od dnia jej podpisania przez dyrektora jednostki i opiekuna stażu adaptacyjnego.

§ 16. 1. Jeżeli ocena stażu adaptacyjnego jest negatywna, wnioskodawca, w terminie 14 dni od dnia otrzymania oceny, może wystąpić do organu prowadzącego postępowanie z wnioskiem o powtórne odbycie stażu adaptacyjnego.

2. Do powtórnego odbycia stażu adaptacyjnego przepisy § 8-15 i § 28 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 3

Test umiejętności

§ 17. 1. Organ prowadzący postępowanie wyznacza termin przeprowadzenia testu umiejętności w okresie 4 miesięcy od dnia złożenia przez wnioskodawcę wniosku o przeprowadzenie testu umiejętności.

2. Wnioskodawca może wystąpić z wnioskiem o wyznaczenie terminu testu umiejętności przypadającego później niż w okresie, o którym mowa w ust. 1.

§ 18. 1. Test umiejętności jest przeprowadzany przez publiczną placówkę doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, zwaną dalej „jednostką przeprowadzającą test”, wskazaną w postanowieniu, o którym mowa w § 3.

2. Test umiejętności opracowuje jednostka przeprowadzająca test indywidualnie dla każdego wnioskodawcy. Przepis § 4 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 19. 1. Test umiejętności przeprowadza się w formie pisemnej z zachowaniem zasady anonimowości.

2. Jeżeli ze względu na stan zdrowia wnioskodawcy nie jest możliwe przeprowadzenie testu umiejętności z zachowaniem zasady anonimowości, test przeprowadza się w formie odpowiedniej ze względu na stan zdrowia wnioskodawcy, odnotowanej na arkuszu testu. Ocena takiego testu jest dokonywana niezwłocznie po jego zakończeniu.

§ 20. 1. Test umiejętności przeprowadza się w języku polskim.

2. Jeżeli postępowanie dotyczy uznania kwalifikacji do nauczania języka obcego lub do nauczania przedmiotu albo prowadzenia zajęć w języku obcym, test umiejętności przeprowadza się w danym języku obcym.

§ 21. Arkusze testu są przygotowywane i przechowywane w warunkach uniemożliwiających ich nieuprawnione ujawnienie przed rozpoczęciem testu.

§ 22. 1. Test umiejętności składa się z nie więcej niż 100 zagadnień lub pytań, w tym nie więcej niż 10 % stanowią zagadnienia lub pytania o charakterze opisowym. Każde z zagadnień lub pytań niemających charakteru opisowego zawiera nie mniej niż 3 możliwości odpowiedzi.

2. Co najmniej 90 % zagadnień lub pytań zawiera jedną odpowiedź poprawną. Pozostałe zagadnienia lub pytania mogą zawierać więcej niż jedną odpowiedź poprawną.

§ 23. 1. Test umiejętności przeprowadza komisja, składająca się z co najmniej 3 osób, powoływana przez dyrektora jednostki przeprowadzającej test.

2. Zagadnienia, pytania i możliwości odpowiedzi są umieszczane na jednostronnie zadrukowanych arkuszach testu opatrzonych pieczęcią jednostki przeprowadzającej test.

3. Z przebiegu testu umiejętności sporządza się protokół, który podpisują członkowie komisji przeprowadzającej test. W protokole odnotowuje się w szczególności:

- 1) imię (imiona) i nazwisko wnioskodawcy;
- 2) nazwę i adres jednostki przeprowadzającej test;
- 3) datę przeprowadzenia testu;
- 4) skład komisji.

§ 24. 1. Ocena testu umiejętności jest ustalana w terminie 14 dni od dnia przeprowadzenia testu.

2. Odpowiedzi lub rozwiązania zagadnień i pytań są punktowane.

3. Oceny testu umiejętności dokonuje komisja przeprowadzająca test, uwzględniając następujące kryteria:

- 1) za każdą prawidłową odpowiedź na zagadnienie lub pytanie niemające charakteru opisowego ustala się jednakową liczbę punktów, z tym że w przypadku gdy więcej niż jedna odpowiedź jest prawidłowa, dla uzyskania punktów za takie zagadnienie lub pytanie należy wskazać wszystkie poprawne odpowiedzi;
- 2) za każde prawidłowe rozwiązanie zagadnienia lub pytania o charakterze opisowym ustala się jednakową liczbę punktów;
- 3) zaliczenie testu następuje w przypadku, gdy wnioskodawca uzyska więcej niż 66 % punktów możliwych do uzyskania.

4. Kryteria oceny testu umiejętności, o których mowa w ust. 3, są dostępne dla wnioskodawcy w jednostce przeprowadzającej test oraz są umieszczane na arkuszu testu.

§ 25. Ocena testu umiejętności komisja przeprowadzająca test przekazuje wnioskodawcy oraz organowi prowadzącemu postępowanie w terminie 3 dni od dnia ustalenia oceny testu.

§ 26. 1. Nieprzystąpienie do testu umiejętności w wyznaczonym terminie bez usprawiedliwienia uznaje się za odstąpienie wnioskodawcy od testu umiejętności.

2. W przypadku nieprzystąpienia do testu umiejętności z usprawiedliwionej przyczyny wnioskodawca może zwrócić się do organu prowadzącego postępowanie z umotywowanym wnioskiem o ponowne wyznaczenie terminu testu umiejętności.

3. Oceniając przyczynę usprawiedliwiającą nieprzystąpienie przez wnioskodawcę do testu umiejętności, organ prowadzący postępowanie kieruje się zasadami określonymi w przepisach o sposobie usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy.

4. W przypadku uznania nieprzystąpienia przez wnioskodawcę do testu umiejętności za usprawiedliwione organ prowadzący postępowanie wyznacza ponownie termin przeprowadzenia testu umiejętności.

§ 27. 1. Wnioskodawca, który nie zaliczył testu umiejętności, w terminie 14 dni od dnia otrzymania oceny testu, może wystąpić do organu prowadzącego postępowanie z wnioskiem o powtórne przystąpienie do testu umiejętności w najbliższym terminie.

2. Do powtórnego przystąpienia do testu umiejętności przepisy § 17-26 i § 29 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4

Koszty odbywania stażu adaptacyjnego i przeprowadzania testu umiejętności

§ 28. 1. Obliczenia kosztów związanych z odbywaniem przez wnioskodawcę stażu adaptacyjnego dokonuje jednostka nie później niż na 14 dni przed dniem rozpoczęcia stażu, na podstawie rzeczywistych wydatków, które będą ponoszone przez jednostkę, ustalonych z uwzględnieniem w szczególności programu i długości trwania stażu adaptacyjnego, wydatków techniczno-organizacyjnych i wynagrodzenia opiekuna stażu adaptacyjnego.

2. Wnioskodawca wpłaca kwotę opłaty z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, w równych ratach miesięcznych płatnych z góry do 10. dnia każdego miesiąca za dany miesiąc, na rachunek bankowy wskazany przez dyrektora jednostki.

3. W przypadku odbywania przez wnioskodawcę stażu adaptacyjnego w ramach stosunku pracy lub na podstawie umowy cywilnoprawnej za wynagrodzeniem, opłata, o której mowa w ust. 2, może być za zgodą wnioskodawcy wyrażoną na piśmie potrącana z jego wynagrodzenia.

4. W przypadku rezygnacji wnioskodawcy z odbywania stażu adaptacyjnego opłata, o której mowa w ust. 2, nie podlega zwrotowi.

5. W przypadku gdy staż adaptacyjny nie odbędzie się z przyczyn leżących po stronie jednostki, opłata, o której mowa w ust. 2, podlega zwrotowi na wskazany przez wnioskodawcę rachunek bankowy.

§ 29. 1. Obliczenia kosztów związanych z przeprowadzeniem testu umiejętności dokonuje jednostka przeprowadzająca test, nie później niż na 14 dni przed dniem przeprowadzenia testu, na podstawie rzeczywistych wydatków, które będą poniesione przez tę jednostkę, ustalonych z uwzględnieniem w szczególności wydatków związanych z wynagrodzeniem osób opracowujących test umiejętności, wynagrodzeniem członków komisji przeprowadzającej test umiejętności oraz wydatków techniczno-organizacyjnych.

2. Wnioskodawca, nie później niż na 7 dni przed dniem przeprowadzenia testu umiejętności, wpłaca kwotę opłaty z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, na rachunek bankowy wskazany przez dyrektora jednostki przeprowadzającej test.

3. Przystępując do testu umiejętności, wnioskodawca okazuje dowód dokonania opłaty, o której mowa w ust. 2.

4. W przypadku odstąpienia od testu umiejętności opłata, o której mowa w ust. 2, nie podlega zwrotowi.

5. W przypadku usprawiedliwionego nieprzystąpienia do testu umiejętności wniesioną opłatę, o której mowa w ust. 2, zalicza się na poczet opłaty z tytułu kosztów przeprowadzenia testu umiejętności w terminie, o którym mowa w § 26 ust. 4.

6. W przypadku gdy test umiejętności nie odbędzie się z przyczyn leżących po stronie jednostki przeprowadzającej test umiejętności, opłata, o której mowa w ust. 2, podlega zwrotowi na wskazany przez wnioskodawcę rachunek bankowy.

Rozdział 5

Przepis końcowy

§ 30. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.²⁾

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. poz. 421), które utraciło moc z dniem 31 grudnia 2016 r. na podstawie art. 87 pkt 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.